

مدیریت شهری غیر متمرکز و مشارکتی

هومن باباپور، استاداناکمالی، آرزو نادری فر
معصومه جعفری، فرائد سعیدی فرد

عنوان و نام پدیدآور	:	مدیریت شهری غیرمتمرکز و مشارکتی / نویسندگان هومن باباپور... [و دیگران].
مشخصات نشر	:	کرج : رهام اندیشه، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۲۷۰ص.: مصور، جدول.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۸۷۴۹-۰۳-۱۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	نویسندگان هومن باباپور، ماندانا کمالی، آرزو نادری فر، معصومه جعفری، فرانک سعیدی فر.
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	شهرداری -- مشارکت شهروندان
موضوع	:	Municipal government -- Citizen participation
موضوع	:	مشارکت اجتماعی
موضوع	:	Social participation
شناسه افزوده	:	باباپور، هومن، ۱۳۵۱ -
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۶ / م ۴ JS۵۰
رده بندی دیویی	:	۲۵۲/۲۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۲۵۱۰۳۳

مدیریت شهری

غیر متمرکز و مشارکتی

نویسندگان: هومن باباپور، ماندانا کمالی، آرزو نادری فر

معصومه جعفری، فرانک سعیدی فرد

انتشارات: رهام اندیشه

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

پیشگفتار:

"کار اصلی شهر فرهنگ سازی، نهاد سازی و پرورش شخصیت است و ماموریت نهایی شهر اینست که مشارکت آگاهانه انسان را در فرایند های جهانی بیشتر کند." (لوئیز مامفورد)

"سازمان فایده هیچ شهری تغییر نمی کند، مگر آنکه شهروندان فضای شهری خود را با اهدافی والا تغییر دهند." (صرافی)

دوگانگی ساختار مدیریت، اقتصادی، کالبدی و اجتماعی (گتوسازی)، مدیریت "فک شده"، مدیریت متمرکز، اقتصاد رانتی، نابودی قرار گاه های رفتاری، کاهش ارزشهای بومی، تبعیض طبقاتی، فقر، بی عدالتی، طردشدگی، فردگرایی، اسکان غیر رسمی، حومه گرایی، معماری غربی و ناهماهنگی بزرگی ابعاد تجربه ی شهری، توجه به ظواهر، حضور پر قدرت سازه های عظیم معدوم، زیرساختهای متراکم، نابودی فضاهای انسانی و سرزنده، افزایش ساخت و سازان بی رویه، تخریب باغات و فضاهای باز، کالبد بی روح و گسسته، رشد بخش خدماتی، اقتصاد همه گردان، اقتصاد بی مکان و بی مرز، ایجاد بازار آزاد و خصوصی گرایی همگی بازتاب بار ساخت شهری معاصر ایران و نتیجه مدیریت غیر مشارکتی و بدون کنترل نهادهای مدنی می باشد.

از سویی دیگر، اداره امور شهری به دلیل پیچیدگی های ناشی از خواسته ها و نیازهای فزاینده شهروندان و ملزومات دنیای امروز با چالش های زیادی روبه رو است. به گونه ای که مدیریت شهری با روند فعلی یعنی ساختارهای متمرکز و سیاست گذاری از بالا به پایین قادر به حل این چالش ها نخواهد بود. این روند مشکلاتی را نظیر، تمرکزگرایی

در سطح اجرایی طرح های شهری، عدم کنترل نهادهای بومی، عدم توجه به اصول حکمروایی شایسته شهری، عدم مشارکت مردم، عدم علاقه و حساسیت مردم نسبت به اجرای طرح ها و عدم کارایی و اثربخشی را به دنبال داشته است.

تجربه سال ها استقرار دولت های مرکزی و ملی در جهان و پیامدهای حاصل از آن، از جمله تمرکزگرایی، برنامه ریزی و اعمال قدرت از بالا به پایین، نبود دموکراسی و عدم توجه به مشارکت های مردمی، عدم شفافیت و پاسخگویی مسئولان در برابر خواسته ها و نیازهای شهروندان، توسعه بوروکراسی و ناتوانی دولت های مرکزی در حل امور محلی و غیره ناکارآمدی دولت های مرکزی و تمرکزگرایی را در حل چالش های محلی ایجاد شده، بیش از پیش به اثبات رسانده است. تا کنون شیوه های مدیریتی به کار گرفته شده کمتر مردم را در نظر گرفته و بیشتر به سمت تمرکزگرایی حرکت کرده، در نتیجه بعضی از سطوح مدیریت شهری حذف شده و فاصله ای بین سطح مدیریت محلی و مدیریت شهری در سطح منطقه ایجاد شده است.

از این رو در سال های اخیر، الگوهای جدیدی از مدیریت شهری مبتنی بر مشارکت شکل گرفته و با استفاده از سازوکارهایی مثل تشکیل نهادهای محلی (در سطح محلات)، طرح ناحیه محوری، سرای محلات، نهادهای مدنی (NGOs) و توسعه اجتماعات محلی در راستای تمرکز زدایی از ساختار مدیریت شهری حرکت شده است. از این طریق یک سری فعالیت ها و خدمات در سطح کلان (مناطق) و یک سری فعالیت ها و خدمات در سطح خرد (محله) ارائه می شود و با نزدیک کردن سطح مدیریت شهری به سطح محلی و مردم، خدمات مورد نیاز شهروندان بهتر سنجیده می شود. نتیجتاً خدمات کمی و کیفی ارائه شده به شهروندان توسط شهرداری ارتقا می یابد و ضمن کاهش

بروکراسی، مشارکت شهروندان به منظور نیل به مدیریت کارا و اثر بخش جلب می شود.

این کتاب در ارتباط با مدیریت غیر متمرکز و مشارکتی حائز اهمیت و تلاش بی وقفه می باشد. فصل اول در مورد مبانی نظری مرتبط با مشارکت و مدیریت غیر متمرکز، فصل دوم در ارتباط با مدیریت شهری "حک شده"، غیر متمرکز و مشارکتی و فصل سوم نمونه های مدیریت شهری غیر متمرکز در ایران و خارج می باشد.

در آخر باید متذکر شویم که چقدر زیباست که بتوان به گفته ی لوییز مامفورد ساختار مدنی را ایجاد کند که انسان خود را در خانه (باعشق به دنیای پیرامون) بیاندازد. از سویی تغییرات کالبدی، اجتماعی و اقتصادی برگرفته از مدیریت شهری در حمت ایجاد فضاهای شهری انسانی، پایدار، کار آفرین، شهروند محور، بوم ساز و سرزنده همراه شود. در یک کلام کلی تنها جسم شهر دیده نشود بلکه جان روح آن را نیز التیام بخشید!!